ODPORÚČANIE RADY

z 10. júla 2012,

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na roky 2012 – 2015

(2012/C 219/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ([1]), a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ([2]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o spustení novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 Rada prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov ([3]), ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Rada 12. júla 2011 prijala odporúčanie ([4]), ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2011, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Belgicka na roky 2011 – 2014.

(4) Komisia 23. novembra 2011 prijala druhý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok druhého európskeho semestra a integrovanej koordinácie politiky *ex-ante*, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020. Komisia 14. februára 2012 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Belgicko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorému sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(5) Rada 1. decembra 2011 prijala závery, v ktorých vyzvala Výbor pre sociálnu ochranu, aby v spolupráci s Výborom pre zamestnanosť a ďalšími výbormi predložil svoje vyjadrenie k opatreniam odporúčaným v rámci cyklu politík stratégie Európa 2020. Toto vyjadrenie je súčasťou stanoviska Výboru pre zamestnanosť.

(6) Európsky parlament je náležite zapojený do európskeho semestra v súlade s nariadením (ES) č. 1466/97 a 15. februára 2012 prijal uznesenie o zamestnanosti a sociálnych aspektoch v ročnom prieskume rastu 2012 a uznesenie o príspevku k ročnému prieskumu rastu 2012.

(7) Európska rada 2. marca 2012 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovy bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podpory rastu a konkurencieschopnosti, riešenia nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.

([1]) Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.
([3]) Platnosť predĺžená na rok 2012 rozhodnutím Rady 2012/238/EÚ z 26. apríla 2012 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2012, s. 47).
([4]) Ú. v. EÚ C 209, 15.7.2011, s. 1.

(8) Európska rada 2. marca 2012 takisto vyzvala členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na Pakte Euro Plus, aby svoje záväzky predložili včas na to, aby sa zaradili do ich programov stability alebo konvergenčných programov a do ich národných programov reforiem.

(9) Belgicko 30. apríla 2012 predložilo svoj program stability na roky 2012 – 2015 a svoj národný programu reforiem na rok 2012. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne. Komisia v hĺbkovom preskúmaní podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 takisto posúdila, či je Belgicko postihnuté makroekonomickou nerovnováhou. Komisia dospela vo svojom hĺbkovom preskúmaní k záveru, že Belgicko síce zažíva vonkajšiu nerovnováhu, ale nie nadmernú.

(10) Na základe posúdenia programu stability podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 sa Rada domnieva, že makroekonomický scenár, ktorý tvorí základ rozpočtových prognóz uvedeného programu, je na roky 2012 a 2013 realistický a na roky 2014 a 2015 optimistický, keďže sa v ňom predpokladá rast HDP, ktorý je podstatne vyšší ako najnovšie odhady potenciálneho rastu v rámci prognózy útvarov Komisie z jari 2012. Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability je v roku 2012 znížiť deficit na menej ako 3 % HDP (na 2,8 % HDP z 3,7 % HDP v roku 2011) a do roku 2015 na nulu. Program stability potvrdzuje predchádzajúci strednodobý rozpočtový cieľ - štrukturálny prebytok vo výške 0,5 % HDP, čo zodpovedá požiadavkám Paktu o stabilite a raste. Celkový deficit plánovaný na rok 2012 je v súlade s termínom, ktorý stanovila Rada na korekciu nadmerného deficitu, a plánované fiškálne úsilie dodržiava odporúčania Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite, a to priemerné ročné štrukturálne úsilie vo výške minimálne ¾ % HDP. Plánované tempo rastu verejných výdavkov so zohľadnením diskrečných opatrení na strane príjmov zodpovedá v období rokov 2013 - 2015, ale nie v roku 2012, referenčnej hodnote pre výdavky podľa Paktu o stabilite a raste. Na základe (prepočítaného) štrukturálneho salda rozpočtu [1] sa v programe stability predpokladá, že štrukturálne saldo sa v roku 2012 zlepší o 1,1 percentuálneho bodu HDP a v období rokov 2013 - 2015 v priemere približne o 0,8 %.

Existujú však riziká vyplývajúce z toho, že sa ešte nešpecifikovali dodatočné opatrenia, ktoré sa majú prijať od roku 2013, a že makroekonomický scenár od roku 2014 je príliš optimistický. V súlade s programom stability sa očakáva, že verejný dlh, ktorý je s 98,0 % HDP v roku 2011 výrazne nad prahovou hodnotou 60 %, sa stabilizuje a v roku 2015 zníži na 92,3 %, čo by znamenalo dostatočný pokrok v dosahovaní referenčnej hodnoty pre zníženie dlhu podľa Paktu o stabilite a raste.

Okrem toho sú implicitné záväzky v súvislosti so zárukami pre finančný sektor mimoriadne vysoké. Pre viacročný rámec založený na pravidlách pre verejnú správu by najmä s ohľadom na výdavky bolo výhodné, ak by belgické regióny, spoločenstvá, a obce naplánovali mechanizmy presadzovania a/alebo záväzky na dosiahnutie pre ne stanovených cieľových deficitov.

(11) Mali by sa riešiť náklady spojené so starnutím obyvateľstva a mal by sa dosiahnuť štrukturálny pokles deficitu, aby sa znížil vysoký verejný dlh. Nová federálna vláda sa v decembri 2011 dohodla na reforme belgického sociálneho systému dôchodkového zabezpečenia. Aby sa zvýšil skutočný vek odchodu do dôchodku, je teraz potrebné účinné vykonávanie a monitorovanie začatých reforiem zákona. Rozhodujúca je podpora reformy sociálneho dôchodkového zabezpečenia opatreniami na stimuláciu aktívneho starnutia a dlhšieho produktívneho života, ale dosiahnuť tento cieľ by pomohli aj ďalšie reformy, ako napríklad prepojenie zákonného veku odchodu do dôchodku so strednou dĺžkou života.

(12) Belgický finančný systém stále čelí veľkým výzvam. Reštrukturalizácia belgických bánk sa ešte nedokončila a štátna pomoc poskytnutá v rokoch 2008/2009 v reakcii na finančnú krízu ešte nebola úplne splatená. Okrem toho vzhľadom na vysokú úroveň záruk riziká bankového a verejného sektora spolu úzko súvisia.

(13) Bežný účet sa v priebehu času postupne zhoršuje. Zlepšenie bilancie v oblasti poskytovania služieb nevykompenzuje zhoršenie obchodnej bilancie v prípade tovaru. V oblasti vývozu tovaru Belgicko stratilo svoje postavenie nielen pokiaľ ide o expandujúci svetový obchod, ale aj v porovnaní s inými členskými štátmi eurozóny a priemerom eurozóny, čo poukazuje na nepriaznivý vývoj domácich jednotkových nákladov práce v porovnaní s hlavnými obchodnými partnermi Belgicka (Holandsko, Francúzsko, Nemecko) a s eurozónou ako celkom. Vzhľadom na existenciu systému automatickej indexácie miezd nemusela snaha verejnej správy obmedziť zvýšenie reálnych miezd v období rokov 2011 – 2012 na maximálne 0,3 % zabrániť tomu, aby bol rast nominálnej

[1] Saldo očistené od cyklických výkyvov bez jednorazových a dočasných opatrení prepočítané útvarmi Komisie na základe informácií poskytnutých v rámci programu podľa spoločne dohodnutej metodiky.

mzdy vyšší ako rast v susedných krajinách. Hoci produktivita je vysoká, rast Belgicka je pomalý a aj náklady na medzivstupy, najmä energiu, sú vysoké. S cieľom obmedziť infláciu sa zmrazili maloobchodné ceny plynu a elektrickej energie, ale neprijali sa žiadne konkrétne opatrenia v súvislosti s reformou mzdového vyjednávania a samotného systému indexácie miezd. Intenzita výskumu a vývoja v súkromnom sektore v posledných rokoch stagnovala a nedostatok kvalifikovaných odborníkov, najmä v oblasti vedy a techniky, by sa mohol stať hlavnou prekážkou, pokiaľ ide o ďalšie zlepšovanie inovačných výsledkov belgického hospodárstva.

(14) Prijali sa určité štrukturálne opatrenia s cieľom zvýšiť zamestnanosť mladých a starších pracovníkov a zlepšiť účasť nezamestnaných na trhu práce. Belgicko zaviedlo rozsiahlu reformu svojho systému dávok v nezamestnanosti. Štrukturálne problémy na trhu práce však pretrvávajú a pre ich odstránenie by sa mohlo urobiť viac. Pre zlepšenie účinnosti aktívnych politík trhu práce (APTP) je rozhodujúce zvýšenie miery účasti na celoživotnom vzdelávaní a uskutočňovanie reforiem v odbornom vzdelávaní a príprave (OVP), a to najmä pokiaľ ide o starších pracovníkov a znevýhodnené skupiny, ako sú napríklad osoby z prostredia migrantov. Pri znižovaní daňového zaťaženia pracovnej sily sa nedosiahol žiadny významný pokrok. V júni 2011 sa síce zaviedla daňová úľava pre najnižšie mzdy, ale ukázalo sa, že to nestačí na odstránenie výrazných rizík nezamestnanosti v dolnej časti príjmovej škály. Nedošlo k žiadnej zmene fiškálneho zaťaženia zo zdanenia práce na spotrebné a/alebo ekologické dane.

(15) Ceny mnohých výrobkov a služieb sú vo všeobecnosti vyššie ako v ostatných členských štátoch, čo je podmienené slabým tlakom konkurencie – najmä v maloobchodnom sektore a sieťových odvetviach - a slabým rámcom dohľadu. V maloobchodnom sektore sú prekážky a prevádzkové obmedzenia stále výrazné. Ide najmä o to, že protikonkurenčné predpisy obmedzujú otváracie hodiny, chránia etablovaných poskytovateľov pred vstupom novej konkurencie a zabraňujú šíreniu nových obchodných modelov a technológií. Rozšíreným problémom súvisiacim s hospodárskou súťažou v sieťových odvetviach v Belgicku je silné postavenie etablovaných poskytovateľov a veľmi vysoké prekážky pre vstup v porovnaní s inými členskými štátmi, čo znamená, že bývalé monopoly v týchto odvetviach môžu stále požadovať vyššie ceny, než by to dovoľoval konkurenčný trh. Belgický orgán pre hospodársku súťaž sa v súčasnosti reformuje, ale stále nie je jasné, či reformovaný orgán bude dostatočne nezávislý a či bude mať dostatočné prostriedky.

(16) Hoci Belgicko je na najlepšej ceste dodržať plánované zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov v hospodárstve, pri dosahovaní cieľa, ktorým je 15 % zníženie emisií skleníkových plynov v sektoroch, na ktoré sa nevzťahuje ETS ([1]), sa podľa prognózy dosiahne nedostatočný pokrok. Belgicko neprijalo v roku 2011 dosť opatrení ani politických iniciatív na zlepšenie tejto situácie.

(17) Belgicko v rámci Paktu Euro Plus prijalo niekoľko záväzkov. Tieto záväzky a plnenie záväzkov predložených v roku 2011 sa týkajú zlepšovania konkurencieschopnosti, zvyšovania miery zamestnanosti, posilnenia udržateľnosti verejných financií a posilnenia finančnej stability. Komisia posúdila vykonávanie záväzkov v rámci Paktu Euro Plus. Výsledky tohto posúdenia boli zohľadnené v nižšie uvedených odporúčaniach.

(18) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka. Posúdila program stability aj národný program reforiem a predložila hĺbkové preskúmanie. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkové hospodárske riadenie Únie tým, že sa poskytne vstup na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 7.

(19) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko ([2]) je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.

(20) Rada na základe výsledkov hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté najmä do nižšie uvedených odporúčaní 1, 4, 5 a 6,

([1]) V Belgicku pochádza len 37,9 % emisií zo sektorov zahrnutých do systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS). Z odvetví, na ktoré sa nevzťahuje ETS, sú najdôležitejšími zdrojmi emisií skleníkových plynov v krajine cestná doprava (21,5 %) a spotreba energie (38,9 %).

([2]) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko prijalo v období rokov 2012 – 2013 opatrenia s týmito cieľmi:

1. Plniť rozpočet na rok 2012, aby sa zabezpečila korekcia nadmerného deficitu do konca roku 2012. Okrem toho špecifikovať opatrenia potrebné na vykonávanie rozpočtovej stratégie na rok 2013 a nasledujúce roky a pritom zabezpečiť, aby bola korekcia nadmerného deficitu trvalá a aby sa dosiahol dostatočný pokrok pri dosahovaní strednodobého rozpočtového cieľa vrátane dodržania referenčnej hodnoty pre výdavky, a zabezpečiť pokrok pri dodržiavaní referenčnej hodnoty pre zníženie dlhu. Upraviť fiškálny rámec s cieľom zabezpečiť, aby boli rozpočtové ciele záväzné na federálnej i subfederálnej úrovni a zvýšiť transparentnosť rozdelenia zaťaženia a zodpovednosti na všetkých úrovniach verejnej správy.

2. Naďalej zlepšovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií tým, že sa obmedzia výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva vrátane výdavkov na zdravotníctvo. Predovšetkým uskutočniť reformu systému predčasného dôchodku a dôchodkového systému a podniknúť ďalšie kroky na zabezpečenie zvýšenia skutočného veku odchodu do dôchodku vrátane prepojenia zákonného veku odchodu do dôchodku so strednou dĺžkou života.

3. Stimulovať zvyšovanie kapitálu najslabších bánk na posilnenie bankového sektora, aby mohol zohrávať bežnú úlohu poskytovateľa pôžičiek pre hospodárstvo.

4. Podniknúť kroky po porade so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnou praxou na reformovanie systému mzdového vyjednávania a indexácie miezd, aby sa podporila tvorba pracovných miest a konkurencieschopnosť. V prvom kroku zabezpečiť, aby rast miezd lepšie odzrkadľoval vývoj produktivity práce a konkurencieschopnosti tým, že i) sa zabezpečí zavedenie mechanizmov *ex-post* korekcií plánovaných v „mzdovej norme“ a podporí sa uzatváranie globálnych dohôd s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť a ii) sa uľahčí využívanie doložky o možnosti neúčasti na odvetvových kolektívnych zmluvách, aby sa lepšie zosúladil vývoj rastu miezd a produktivity práce na miestnej úrovni.

5. Presunúť daňové zaťaženie z práce na oblasti, v ktorých dane menej bránia rastu, napríklad zvýšiť environmentálne dane. Pokračovať v zavedenej reforme systému dávok v nezamestnanosti, aby sa obmedzili faktory odrádzajúce od práce a ťažisko sa sústredilo na podporu zamestnanosti a aktivačné politiky pre starších pracovníkov a zraniteľné skupiny, najmä osoby z prostredia migrantov. Využiť plánovanú ďalšiu regionalizáciu kompetencií týkajúcich sa trhu práce s cieľom podporiť medziregionálnu mobilitu pracovnej sily a posilniť súdržnosť medzi vzdelávaním, celoživotným vzdelávaním, odborným vzdelávaním a politikou zamestnanosti. Rozšíriť existujúcu snahu o aktiváciu na všetky vekové skupiny.

6. Ďalej posilniť hospodársku súťaž v maloobchode odstraňovaním prekážok a znižovaním prevádzkových obmedzení. Zaviesť opatrenia na posilnenie hospodárskej súťaže v sieťových odvetviach revíziou regulačných prekážok a posilnením inštitucionálnych mechanizmov účinného presadzovania pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci.

7. Prijať ďalšie opatrenia na posilnenie pokroku pri dosahovaní cieľov spočívajúcich v znížení emisií skleníkových plynov z činností, na ktoré sa nevzťahuje ETS, najmä zabezpečením významného prispenia sektora dopravy.

V Bruseli 10. júla 2012

Za Radu

predseda

V. SHIARLY